

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Sžo/35/2013
Identifikačné číslo spisu:	5012200878
Dátum vydania rozhodnutia:	30.07.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Rumana
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:5012200878.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov: 1/ Global Finance Alliance („GFA“), so sídlom Veľký dvor 10, Ústav na výkon trestu odňatia slobody Želiezovce, Želiezovce, 2/ Kancelária GFA, so sídlom Veľký dvor 10, Ústav na výkon trestu odňatia slobody Želiezovce, Želiezovce, 3/ Pripravný výbor GFA, so sídlom Veľký dvor 10, Ústav na výkon trestu odňatia slobody Želiezovce, Želiezovce, 4/ I.A., bytom D., proti žalovaným: 1/ Centrum právnej pomoci, Kancelária Nitra, Štefánikova trieda 88, Nitra, 2/ Centrum právnej pomoci, Námestie slobody 12, Bratislava, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného 2/ č. 3142/2012 ev. č. 3492/2012 zo dňa 26. októbra 2012, konajúc o odvolaní žalobcov 1/ - 4/ proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline č. k. 21S/116/2012-20 zo dňa 10. apríla 2013, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Žiline č. k. 21S/116/2012-20 zo dňa 10. apríla 2013 p o t v r d z u j e.

Žalobcom 1/ - 4/ právo na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

Krajský súd v Žiline napadnutým uznesením zastavil konanie vedené na Krajskom súde v Žiline pod sp. zn. 21S/116/2012 podľa § 250d ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) z dôvodu, že žalobcovia napriek výzve súdu neodstránili vady návrhu zo dňa 17.11.2012, pričom podaný návrh naďalej trpí vadami, ktoré bránia vecnému vybaveniu veci.

Žalobcovia podali dňa 21.11.2012 žalobu na Krajský súd v Žiline, ktorou napádali rozhodnutie žalovaného 2/ č. 3142/2012, ev.č. 3492/12 zo dňa 26.10.2012. Týmto rozhodnutím žalovaný 2/ zamietol odvolanie žalobcov a potvrdil prvostupňové rozhodnutie č. 2N/3103/12, ev.č. 1292/12 zo dňa 17.09.2012, ktorým bolo zastavené konanie o nároku na poskytovanie právnej pomoci z dôvodu, že Centrum poskytuje právnu pomoc iba žiadateľom, ktorí sú fyzickými osobami, a preto nebolo v kompetencii Centra priznať právnu pomoc právnickej osobe. V podanej žalobe namietali, že druhostupňový správny orgán nemal právomoc rozhodnúť o podanom odvolaní, o ktorom mal

rozhodnúť súd. Namietal, že im bolo odňaté právo na právnu pomoc z dôvodu priamej negatívnej diskriminácie titulom právnej subjektivity.

Súd prvého stupňa vyzval žalobcov uznesením č. k. 21S/116/2012-16 zo dňa 03.12.2012 na odstránenie väd podania, konkrétne:

- uviesť, či podanie je podaním v zmysle § 247 a nasl. O.s.p. - žalobou proti rozhodnutiu a postupu správneho orgánu alebo podaním v zmysle § 250l a nasl. O.s.p. - opravným prostriedkom proti rozhodnutiu správneho orgánu;
- preukázať právnu subjektivitu žalobcov a udelenie plnej moci pre splnomocneného zástupcu;
- označiť rozhodnutie správneho orgánu, ktoré napádajú (uvedením čísla rozhodnutia a dátumu vydania napadnutého rozhodnutia);
- uviesť rozsah, v akom rozhodnutie napadajú (ktorú časť rozhodnutia napadajú);
- uviesť dôvody, v čom vidia nezákonnosť rozhodnutia a postupu (s ktorými skutočnosťami, uvedenými v napadnutom rozhodnutí nesúhlasia);
- uviesť konečný návrh - t.j. čoho sa domáhajú (petit).

V predmetnom uznesení boli žalobcovia poučení o tom, že ak v lehote 15 dní od doručenia neodstránia vady návrhu, bude súd prvého stupňa postupovať v zmysle § 43 ods. 2 O.s.p.

Uznesenie krajského súdu napadli žalobcovia odvolaním (dňa 20.05.2013 e-mailom bez zaručeného elektronického podpisu a dňa 22.05.2013 doplnené písomnou formou), v ktorom uviedli, že odvolanie podané iba prostredníctvom e-mailu považujú za platné a právne účinné v zmysle § 42 O.s.p., poukázali aj na § 40 Občianskeho zákonníka a uviedli, že podľa ich názoru nie je toto podanie urobené elektronickými prostriedkami potrebné dopĺňať aj v písomnej forme. Ďalej vo svojom odvolaní poukázali na § 10 ods. 5 zákona č. 327/2005 Z.z., v zmysle ktorého proti rozhodnutiu Centra je možné v lehote 15 dní od doručenia podať odvolanie na príslušný krajský súd. Poukázali aj na § 14c zákona č. 371/2004 Z.z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 371/2004 Z.z.). Uviedli, že predmetnom poskytnutia právnej pomoci je spor o právnu subjektivitu žalobcov, čo v iných konaniach rieši aj Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), pričom doteraz nebolo rozhodnuté. Pre tento spor bola podaná žiadosť u Centra právnej pomoci, čo však súd prvého stupňa nezohľadnil ako dôležitý fakt.

Z uvedených skutočností je podľa názoru žalobcov zrejmé, že vec nebola prejednaná zákonným sudcom a že Krajský súd v Žiline nedostatočne skúmal procesné podmienky, keď vec teritoriálne patriacu do právomoci Krajského súdu v Banskej Bystrici sám rozhodol a vec nepostúpil. Predmetom žaloby proti Centru právnej pomoci sú rozhodnutia o nepriznaní právnej pomoci, kedy sa má postupovať podľa tretej hlavy piatej časti O.s.p. a nie podľa druhej hlavy piatej časti. Taktiež namietali neúplné zistenie skutkového stavu a tvrdili, že podaná žaloba netrpí žiadnymi vadami a všetko je zrejmé z obsahu spisu a žaloby. Rovnako krajský súd požadoval právne zastúpenie advokátom, hoci nie je v tomto konaní potrebné. Na záver navrhli napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie s tým, že vec je potrebné postúpiť Krajskému súdu v Banskej Bystrici.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní žalobcov (§ 246c ods. 1 veta prvá O.s.p., § 212 ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdí.

Podľa § 247 ods. 1 O.s.p. podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Podľa § 249 ods. 2 O.s.p. žaloba musí okrem všeobecných náležitostí podania obsahovať označenie rozhodnutia a postupu správneho orgánu, ktoré napadá, vyjadrenie, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie a postup napadá, uvedenie dôvodov, v čom žalobca vidí nezákonnosť rozhodnutia a postupu správneho

orgánu, a aký konečný návrh robí.

Podľa § 250 ods. 2 O.s.p. žalobcom je fyzická alebo právnická osoba, ktorá o sebe tvrdí, že ako účastník správneho konania bola rozhodnutím a postupom správneho orgánu ukrátená na svojich právach. Podat' žalobu môže aj fyzická alebo právnická osoba, s ktorou sa v správnom konaní nekonalo ako s účastníkom, hoci sa s ňou ako s účastníkom konat' malo.

Účastníkom konania s poukazom na § 19 O.s.p. môže byť iba ten, kto má spôsobilosť mať práva a povinnosti, t.j. právnické a fyzické osoby.

Podľa § 18 ods. 1 Občianskeho zákonníka spôsobilosť mať práva a povinnosti majú aj právnické osoby.

Podľa § 18 ods. 2 Občianskeho zákonníka právnickými osobami sú:

- a) združenia fyzických alebo právnických osôb,
- b) účelové združenia majetku,
- c) jednotky územnej samosprávy,
- d) iné subjekty, o ktorých to ustanovuje zákon.

Podľa § 19 ods. 2 Občianskeho zákonníka právnické osoby vznikajú dňom, ku ktorému sú zapísané do obchodného alebo do iného zákonom určeného registra, pokiaľ osobitný zákon neustanovuje ich vznik inak.

Podľa § 3 ods. 2 zákona č. 327/2005 Z.z. za podmienok ustanovených týmto zákonom sa právna pomoc vo vnútroštátnych sporoch poskytuje všetkým fyzickým osobám; v cezhraničných sporoch iba fyzickým osobám, ktoré majú bydlisko alebo obvyklý pobyt na území členského štátu. V azylových veciach sa právna pomoc podľa tohto zákona poskytuje fyzickým osobám, ktorým vzniklo právo na poskytnutie právnej pomoci v azylovej veci podľa § 24a. V konaní o administratívnom vyhostení sa právna pomoc poskytuje fyzickým osobám za podmienok ustanovených v § 24c.

Podľa čl. 2 ods. 2 Ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa § 10 ods. 5 zákona č. 327/2005 Z.z. Centrum rozhodne o žiadosti do 30 dní od doručenia žiadosti, ktorá spĺňa náležitosti podľa odseku 1; túto lehotu nemožno predĺžiť. Proti rozhodnutiu, ktorým sa priznáva nárok na poskytnutie právnej pomoci, nie je možné podať opravný prostriedok. Ak centrum rozhodne, že nárok na poskytnutie právnej pomoci nepriznáva, možno v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia podať prostredníctvom centra odvolanie na príslušný krajský súd, o čom centrum žiadateľa náležite poučí v odôvodnení rozhodnutia.

Podľa § 25 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z. na konanie o nároku na poskytnutie právnej pomoci a o súvisiacich nárokoch podľa tohto zákona sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní.

Podľa § 30 ods. 1 písm. e/ zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len Správny poriadok) správny orgán konanie zastaví, ak zistí, že nie je príslušným na konanie a vec nemožno postúpiť príslušnému orgánu.

Podľa § 250a O.s.p. žalobca musí byť zastúpený advokátom, pokiaľ nemá právnické vzdelanie buď sám, alebo jeho zamestnanec (člen), ktorý zaňho na súde koná; to neplatí vo veciach, v ktorých je daná vecná príslušnosť okresného súdu, alebo ak ide o preskúmanie rozhodnutia a postupu vo veciach zdravotného poistenia, sociálneho zabezpečenia vrátane nemocenského poistenia, dôchodkového zabezpečenia, štátnych sociálnych dávok, sociálnej pomoci a poistenia v nezamestnanosti, aktívnej politiky trhu práce a garančného fondu, poskytovania zdravotnej starostlivosti, vo veciach priestupkov a vo veciach azylu a doplnkovej ochrany.

Podľa § 250d ods. 3 O.s.p. súd uznesením konanie zastaví, ak sa žaloba podala oneskorene, ak ju podala neoprávnená osoba, ak smeruje proti rozhodnutiu, ktoré nemôže byť predmetom preskúmania súdom, ak žalobca neodstránil vady žaloby, ktorých odstránenie súd nariadil a ktoré bránia vecnému vybaveniu žaloby, alebo ak žalobca nie je zastúpený podľa § 250a alebo ak žaloba bola vzatá späť (§ 250h ods. 2). Odvolanie proti uzneseniu je prípustné.

Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že žalobcovia podali dňa 21.11.2012 žalobu na súd, ktorou sa domáhali preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného 2/ č. 3142/2012, ev.č. 3492/12 zo dňa 26.10.2012, ktorým bolo zamietnuté podané odvolanie a potvrdené rozhodnutie žalovaného 1/ č. 2N 3103/12, ev.č. 1292/12 zo dňa 17.09.2012. Prvostupňovým rozhodnutím žalovaný 1/ zastavil konanie o nároku na poskytnutie právnej pomoci v zmysle § 30 ods. 1 písm. e/ Správneho poriadku z dôvodu, že Centrum poskytuje v zmysle zákonných ustanovení právnu pomoc iba žiadateľom, ktorí sú fyzickými osobami. V danom prípade Centrum právnej pomoci rozhodovalo podľa § 30 ods. 1 písm. e/ Správneho poriadku a nie podľa § 10 ods. 5 zákona č. 327/2005 Z.z., a preto bolo proti prvostupňovému správne rozhodnutiu žalovaného 1/ prípustné odvolanie, o ktorom v súlade s právnymi predpismi rozhodoval žalovaný 2/. Toto druhostupňové administratívne rozhodnutie podlieha súdnemu prieskumu v rámci správneho súdnictva podľa druhej hlavy piatej časti O.s.p. a nie ako sa mylne domnievajú žalobcovia podľa tretej hlavy piatej časti O.s.p. Najvyšší súd Slovenskej republiky zdôrazňuje, že jednotlivé ustanovenia zákona č. 327/2005 Z.z. (ale aj iných zákonov vo všeobecnosti) nemožno vykladať izolovane a bez kontextu, ale v spojení s ostatnými právnymi predpismi, ktoré sú súčasťou slovenského právneho poriadku. Rozhodnutia o zastavení konania o nároku na poskytnutie právnej pomoci sú následne preskúvané v rámci dvojinstančného správneho konania a vydané rozhodnutia následne podliehajú súdnemu prieskumu v zmysle § 247 a nasl. O.s.p. Z toho dôvodu je nevyhnutné aj povinné právne zastúpenie v zmysle § 250a O.s.p. Senát odvolacieho súdu nad rámec poznamenáva, že Centrum právnej pomoci v zmysle čl. 2 ods. 2 Ústavy SR a § 3 ods. 2, § 4 ods. 1 písm. f/ zákona č. 327/2005 Z.z. je oprávnené poskytovať právnu pomoc len fyzickým osobám a nie aj právnickým osobám. Štátne orgány nemôžu konať nad rámec svojich oprávnení ustanovených zákonom.

Žalobcom môže byť v zmysle § 250 ods. 2 O.s.p., § 19 O.s.p. a § 18 ods. 2 Občianskeho zákonníka ten, kto má spôsobilosť mať práva a povinnosti. Žalobca 1/ túto svoju spôsobilosť nepreukázal.

Krajský súd v Žiline vyzval žalobcov uznesením č. k. 21S/116/2012-16 zo dňa 03.12.2012 na odstránenie väd podania, ktoré v danom uznesení špecifikoval. Žalobcovia však vady podania v stanovenej lehote neodstránili a ani žiadnym spôsobom na predmetné uznesenie nereagovali. Podaná žaloba tak naďalej trpí vadami, ktoré bránia vecnému vybaveniu veci.

Vychádzajúc z uvedených skutočností a citovaných právnych predpisov je postup a rozhodnutie krajského súdu v súlade s 250d ods. 3 O.s.p., ako aj s ustanoveniami Správneho poriadku a zákona č. 327/2005 Z.z. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Žiline č. k. 21S/116/2012-20 zo dňa 10.04.2013 ako vecne správne potvrdil podľa § 219 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250ja ods. 3 posledná veta O.s.p.

O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 250k ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a účastníkom ich náhradu nepriznal, pretože žalobcovia 1/ - 4/ nemali v odvolacom konaní úspech a žalovanému náhrada trov konania neprináleží.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. 05. 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.